

Bryssel den 3 maj 2019
(OR. en)

8763/19

JEUN 64
EDUC 221
SOC 330
EMPL 245

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet

Föreg. dok. nr: 8308/19 + COR1

Ärende: Ungdomar som aktörer i demokratin i EU
– Riktlinjedebatt

Efter att ha konsulterat arbetsgruppen för ungdomsfrågor har ordförandeskapet utarbetat det bifogade diskussionsunderlaget, som ska ligga till grund för ungdomsministrarnas riktlinjedebatt vid rådets möte (utbildning, ungdom, kultur och idrott) den 22–23 maj 2019.

**Rådet (utbildning, ungdom, kultur och idrott) – Bryssel, den 22 maj 2019 – Riktlinjedebatt
om ungdomsfrågor****Ungdomar som aktörer i demokratin i Europeiska unionen****– Diskussionsunderlag från ordförandeskapet –****1. Ungdomar och demokrati**

Demokrati är en av de grundläggande principer som EU vilar på och som ligger till grund för dess institutioners funktion. Att konsolidera och stödja demokratin är avgörande för att EU-medborgarnas välbefinnande ska kunna tryggas.

När det gäller ungdomar och demokrati vägleds EU:s förhållande till ungdomar framför allt av artikel 165 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt där det anges att ”[m]ålet för unionens insatser ska vara att [...] stimulera ungdomars deltagande i Europas demokratiska liv”. I enlighet med denna bestämmelse syftar EU:s nyligen antagna ungdomsstrategi 2019–2027 till att främja ungdomars deltagande i det demokratiska livet. I strategin nämns också ”det sätt på vilket våra demokratier fungerar”, ”socioekonomiskt utanförskap och demokratiskt utanförskap” och ”det demokratiska underskottet i EU:s förfaranden”.¹ Samtliga dessa frågor bör hanteras genom att man bygger broar till ungdomar för att stärka deras förtroende för demokratin som ett styrningssystem som strävar efter att engagera ungdomar och som ger resultat som är relevanta för dem.

Även om valdeltagandet i absoluta tal fortfarande är ganska lågt verkar det öka bland ungdomar. Vi väntar ivrigt på att se om denna trend bekräftas i det kommande valet till Europaparlamentet, men det är samtidigt viktigt att blicka bortom valet. Ungdomar ser definitivt längre än valet, med tanke på deras ökande vilja att vara mer delaktiga i verksamhet som bedrivs av ungdomsorganisationer, icke-statliga organisationer och till och med politiska partier, även om antalet medlemmar fortfarande är relativt lågt. Dessutom har frivilligarbete, särskilt med inriktning på lokalsamhället, blivit en alltmer lockande verksamhet för ungdomar.

¹ Europeiska unionens ungdomsstrategi, EUT C 456, 18.12.2018.

Dessa faktorer visar tydligt att dagens ungdomar inte är likgiltiga. När det gäller deras åsikter om vilka åtgärdsområden t.ex. EU bör prioritera hamnar dock demokratiskt deltagande efter utbildning och färdigheter, miljöskydd och kampen mot klimatförändringar, sysselsättning, migration och flyktingfrågor.² Detta innebär inte nödvändigtvis att ungdomar inte är intresserade av demokrati. Det är snarare tvärtom: åtta av tio unga européer anser att stöd bör ges till utbildningsprogram som främjar kritiskt tänkande och bättre utbildning om EU-medborgarnas rättigheter och skyldigheter samt om hur EU och dess institutioner fungerar. Allt detta är viktiga faktorer för en välfungerande modern demokrati.³

Mot bakgrund av ovanstående bör det konstateras att ungdomar värdesätter demokratin, men att det krävs större ansträngningar för att få dem att ta den till sina hjärtan och – framför allt – göra dem mer medvetna om dess betydelse. Vi måste dessutom se till att ungdomar känner sig delaktiga och kan spela en aktiv roll i EU:s och medlemsstaternas demokratiska liv. För att uppnå detta måste dock flera aspekter beaktas.

2. Hur ska ungdomar uppmuntras att delta mer i EU:s demokratiska liv?

a) Dragningskraften i alternativa politiska narrativ

Det narrativ som är inriktat på demokrati, grundläggande mänskliga rättigheter och interkulturell dialog riskerar att tappa stöd i ett klimat av materiell osäkerhet och svårigheter (hög och ihållande arbetslöshet, fattigdom bland förvärvsarbetande, låg sannolikhet för social rörlighet, osv.), särskilt om de demokratiska regeringarna tar för lång tid på sig för att hitta svar på dessa utmaningar. Det är därför föga förvånande om medborgare, oavsett ålder, lyssnar på dem som hävdar att de har enkla lösningar på dagens sociala och ekonomiska problem.

Det är idag lättare att utnyttja människors frustration tack vare nya uppkopplingsmöjligheter och informationsflöden som gör det möjligt att sprida desinformation. Det är därför mycket viktigt att mer uppmärksamhet ägnas åt hur de politiska alternativen formuleras, kommuniceras och genomförs.

² Flash Eurobarometer 455, European Youth (2017). Undersökning utförd av TNS political & social på begäran av Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för utbildning, ungdom, idrott och kultur.

³ Samma källa som ovan.

b) Nya och föränderliga former av makt och ungdomars deltagande

Trots de förbättringar som skett på senare tid och som beskrivits ovan, kvarstår intrycket att vi har att göra med en generation ungdomar som i viss mån frigjort sig från de traditionella formerna för deltagande i beslutsfattandet (röstning, politiska partier, ungdomsorganisationer, deltagande i offentliga debatter, osv.). För att delta i beslutsfattandet räcker det kanske inte längre för ungdomarna att rösta med jämna mellanrum, och de värderingar som definierar den traditionella maktstrukturen är inte nödvändigtvis tilltalande när man jämför med mer lockande alternativ:⁴

Dessa nya former av makt och deltagande väcker absolut frågor om hur representativa besluts- och styrningssystemen är.

⁴ Alex Farrow, *Youth Participation: Closer to the Edge of Participation and Activism*, SALTO Think Tank on Youth Participation, Tallinn, 2018.

c) Teknikens användning och inflytande

Ny teknik erbjuder också en möjlighet att minska avståndet mellan medborgare och offentliga institutioner och gör det möjligt att snabbt kommunicera och uttrycka åsikter. Ungdomar är i allmänhet bekväma med att använda sociala medier, vilket är en styrka som bör beaktas.

Mer tonvikt måste dock läggas på följande:

- Den digitala klyftan mellan olika grupper av ungdomar och behovet av att överbrygga den.
- Kommunikation och återkoppling – ungdomar rådfrågas, uttrycker sina åsikter och deltar i beslutsfattandet, men man måste också informera dem om resultaten och argumentera för de beslut som fattats på ett lika ungdomsvänligt sätt.
- Digitalt deltagande, som saknar de mekanismer som mer traditionella former av deltagande har för att säkerställa kvalitet och genomslag.

3. Frågor till ministrarnas riktlinjedebatt

Vid den riktlinjedebatt som ska hållas vid ungdomsrådets möte den 22 maj uppmanas ministrarna att behandla de frågor som tas upp i detta dokument. De kan då välja att besvara följande frågor:

1. **Vad kan medlemsstaterna och EU:s institutioner göra för att möta de utmaningar som lyfts fram i detta dokument, i syfte att främja ungdomars engagemang för demokratiska principer?**
2. **Med tanke på dagens unga generationer och deras styrkor, intressen och profil, vilka åtgärder skulle vara mest effektiva för att öka deras deltagande i det demokratiska livet i EU och dess medlemsstater?**